

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-
 ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК
 УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту,
 проф. С.А. Шнайдер
 « МЕДИЧНИХ НАУК / 18 / 01 / 2017 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
 з « Ортодонтії »**

підготовки **доктора філософії**
 (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
 галузі знань **«Охорона здоров'я»**
 спеціальність **221 – «Стоматологія»**
 форма навчання **очна/заочна**
 (денна, вечірня, заочна (дистанційна), екстернат)

Нормативні дані:

Структура навчальної дисципліни	Рік навчання	Семестр	Кількість годин, кредитів				Види контролю
			Всього	Аудиторних		С Р А	
			Кред /год	Лекцій	Прак. занять (семін., лаборатор.)		
Ортодонтія	1	1-2	5/150	4	18	128	Іспит

Робоча програма розроблена Державною установою «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України»

Розробники програми:
 науковий співробітник відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань дитячої стоматології та ортодонтії, к.мед.н. **А.Е.Деньга**; лікар-стоматолог-ортодонт відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань дитячої стоматології та ортодонтії, к.мед.н. **О.В.Непряхіна**

Програму обговорено на засіданні відділу від «12» січня 2017 р., Протокол за № 1
 Завідувач відділом, професор О.В. Деньга

Програму ухвалено на засіданні **Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН»** від «16» січня 2017 р., Протокол № 1
 Заступник голова Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН», професор А.П. Левицький

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі вищого навчального закладу за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання (Постанова КМУ № 261 від 23.03.2016 року Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)). Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України "Про вищу освіту".(від 01.07.2014 № 1556-VII)

Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми вищого навчального закладу за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою вищого навчального закладу для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану

наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою вищого навчального закладу (наукової установи) протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури (ад'юнктури).

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Навчальний план

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього (годин/ кредитів)	Аудиторних				СРА
		Лекцій	Практичних занять			
Ортодонтія	150 год./ 5,0 Кредитів ECTS	4	18	128	1	Іспит

Структура дисципліни

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Особливості діагностики зубощелепних аномалій та ортодонтичного лікування підлітків та дорослих .	2	2	10	пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Тема №2. Еволюційний розвиток зубощелепного апарату людини.		2	10	
Тема №3. Методи обстеження пацієнта з зубощелепними аномаліями та деформаціями.		2	10	

Тема №4. Основні принципи і методи лікування пацієнтів із зубощелепними аномаліями та деформаціями.		2	10	
Тема №5. Аномалії окремих зубів та зубних рядів.	2	2	10	
Тема №6. Аномалії прикусу.		2	10	
Тема №7. Дитяче зубне протезування.		1	10	
Тема №8. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.		1	10	
Тема №9. Роль ортодонтчного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.		2	10	
Тема №10. Комплексна оцінка стоматологічного статусу ортодонтчного хворого.		2	30	
Іспит			8	
Всього годин:	4	18	128	

2. Цілі та завдання вивчення дисципліни

Мета викладання стоматології передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** вивчення стоматології є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в стоматології;
- Оволодіти методами досліджування наукових напрямів; вивчити і оволодіти новітніми методами дослідження в стоматології;
- Оволодіти новітніми методами лікування в стоматології;
- Визначити аспекти клінічної патології щелепно-лицевої ділянки в залежності від етіологічних та патогенетичних факторів.
- Проводити аналіз типової та атипової клінічну картину найбільш поширених стоматологічних захворювань та їх ускладнень;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень найбільш поширених стоматологічних захворювань та їх ускладнень, прогнозування результатів обстеження;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених стоматологічних захворювань;

Тема №4. Основні принципи і методи лікування пацієнтів із зубощелепними аномаліями та деформаціями.			10	
Тема №5. Аномалії окремих зубів та зубних рядів.	2	2	10	
Тема №6. Аномалії прикусу.		2	8	
Тема №7. Дитяче зубне протезування.		2	6	
Тема №8. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.		2	6	
Тема №9. Роль ортодонтичного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.			10	
Тема №10. Комплексна оцінка стоматологічного статусу ортодонтичного хворого.		2	30	
Іспит			6	
Всього годин:	4	18	128	

2. Цілі та завдання вивчення дисципліни

Мета викладання стоматології передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в ортодонтії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** вивчення ортодонтії є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в ортодонтії;
- Оволодіти методами дослідження наукових напрямів; вивчити і оволодіти новітніми методами дослідження в ортодонтії;
- Оволодіти новітніми методами лікування в ортодонтії;
- Визначити аспекти клінічної патології щелепно-лицевої ділянки в залежності від етіологічних та патогенетичних факторів.
- Проводити аналіз типової та атипової клінічної картини найбільш поширених зубощелепних аномалій та їх ускладнень;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень найбільш поширених зубощелепних аномалій, прогнозування результатів обстеження;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених зубощелепних аномалій;

- Визначити тактику ведення хворих з органною патологією, яка має прояви в порожнині рота при зубощелепних аномаліях;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в стоматології;
- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію і диспансеризацію пацієнтів із зубощелепними аномаліями.

Кінцеві цілі дисципліни

знати:

- історію виникнення, розвитку та сучасний стан ортодонції;
- етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при стоматологічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- актуальні наукові завдання та проблеми стоматології.

вміти:

- Проводити стандартні методи обстеження стоматологічних хворих та вміти використовувати новітні технології дослідження у хворих із зубощелепними аномаліями;
- На базі проведених досліджень проводити диференційну діагностику та лікування зубощелепних аномалій, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
- Проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
- Проводити аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей в ортодонції;
- Формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;
- Розробляти дизайн дослідження;
- Вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- Презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- Впроваджувати досягнення науки і техніки у клінічну практику.

мати поняття щодо:

- застосування принципів доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при зубощелепних аномаліях;
- нових напрямків наукових досліджень з ортодонції;
- етики та методології наукового дослідження;
- сучасних підходів до міждисциплінарних наукових досліджень;
- особливостей методології педагогічного процесу в стоматології.

3. Зміст програми

- із тортоаномаліями;
 - з вестибуло-оральним положенням зубів;
 - з прогнатичними формами прикусу;
 - з прогенічними формами прикусу;
 - з відкритим прикусом;
 - з глибоким прикусом;
 - з одно-або двостороннім перехресним прикусом.
2. Визначати диспансерні групи нагляду за ортодонтичними хворими і профілактичні заходи в групі з факторами ризику:
- з аномаліями розмірів окремих зубів;
 - з аномаліями форми окремих зубів;
 - з аномаліями кількості окремих зубів;
 - з діастемами та тремами;
 - зі скупченістю зубів;
 - із вестибуло-оральним положенням зубів;
 - з прогнатичними формами прикусу;
 - з прогенічними формами прикусу;
 - з одно- або двостороннім перехресним прикусом.
3. Визначати провідні синдроми і симптоми в ортодонтичній практиці:
- асиметрія обличчя;
 - біль в кістках обличчя;
 - вкорочення верхньої губи;
 - вкорочення м'якого піднебіння;
 - гугнявість (відкрита та закрита);
 - деформація кісток лицевого скелету;
 - змінений колір зубів;
 - зміни міжальвеолярного простору;
 - зруйновані зуби;
 - конвергенція (дивергенція) зубів;
 - наявність щілинних дефектів обличчя;
 - обмеження у відкриванні рога;
 - порушення пропорцій обличчя;
 - рухомі зуби.
4. Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки.
5. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
6. Формулювати попередній клінічний діагноз зубощелепних аномалій та деформацій:
- аномалії розмірів окремих зубів;
 - аномалії форми окремих зубів;
 - аномалії кількості окремих зубів;
 - діастем і трем;
 - скупченості зубів;

- тортоаномалії;
 - вестибуло-орального положення зубів;
 - прогнатичних форм прикусу;
 - прогенічних форм прикусу;
 - відкритого прикусу;
 - глибокого прикусу;
 - одно- або двостороннього перехресного прикусу.
7. Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в ортодонтичній практиці:
- при асиметрії обличчя;
 - при виникненні болю в кістках обличчя;
 - при вкороченні верхньої губи;
 - при вкороченні м'якого піднебіння;
 - при гугнявості (відкритій та закритій);
 - при деформаціях кісток лицевого скелету;
 - при зміненому кольорі зубів;
 - при зміні міжальвеолярного простору;
 - при зруйнованих зубах;
 - при конвергенції (дивергенції) зубів;
 - при наявності щілинних дефектів обличчя;
 - при обмеженні у відкриванні рота;
 - при порушеннях пропорцій обличчя;
 - при рухомості зубів.
8. Проводити диференційну діагностику захворювань зубощелепного апарату:
- при аномаліях розмірів окремих зубів;
 - при аномаліях форми окремих зубів;
 - при аномаліях кількості окремих зубів;
 - при діастемах і тремах;
 - при скупченості зубів;
 - при тортоаномаліях;
 - при вестибуло-оральному положенні зубів;
 - при прогнатичних формах прикусу;
 - при прогенічних формах прикусу;
 - при відкритому прикусі;
 - при глибокому прикусі;
 - при одно- або двосторонньому перехресному прикусі.
9. Проводити диференційну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів у дитячому віці:
- вадами серця;
 - епілепсією;
 - бронхіальною астмою;
 - цукровим діабетом;
 - ВІЛ-інфекцією/СНІД;
 - вірусним гепатитом;

- дифтерією;
- туберкульозом.

10. Проводити обстеження ортодонтчних хворих:

- з аномаліями розмірів окремих зубів;
- з аномаліями форми окремих зубів;
- з аномаліями кількості окремих зубів;
- з діастемами та тремами;
- зі скупченістю зубів;
- із тортоаномаліями;
- з вестибуло-оральним положенням зубів;
- з прогнатичними формами прикусу;
- з прогенічними формами прикусу;
- з відкритим прикусом;
- з глибоким прикусом;
- з одно- або двостороннім перехресним прикусом.

11. Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених зубощелепних аномалій та деформацій:

- аномалії розмірів окремих зубів;
- аномалії форми окремих зубів;
- аномалії кількості окремих зубів;
- діастем і трем;
- скупченості зубів;
- тортоаномалії;
- вестибуло-орального положення зубів;
- прогнатичних форм прикусу;
- прогенічних форм прикусу;
- відкритого прикусу;
- глибокого прикусу;
- одно- або двостороннього перехресного прикусу.

12. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці ортодонції.

Тема №1. Особливості діагностики зубощелепних аномалій та ортодонтчного лікування підлітків та дорослих .

Тема №2. Еволюційний розвиток зубо-щелепного апарату людини.

- Етапи розвитку зубо-щелепного апарату у віковому аспекті: внутрішньоутробний, постнатальний. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглобу новонародженого.

Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей. Фактори, які забезпечують нормальний розвиток і ріст зубощелепного апарату.

- Морфологічні та функціональні особливості тимчасового прикусу. Його основні періоди. Симптом Цилінського, його прогностичне значення. Заключні площини по L.J. Voume та A. Schwarz.

Змінний прикус, його морфологічна та функціональна характеристика. Етапи становлення висоти прикусу і росту щелеп.

- Морфо-функціональна характеристика постійного прикусу.
- Поняття про норму в ортодонтії.

Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е.Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Взаємозв'язок і взаємообумовленість форми і функції зубощелепного апарату. Фактори, які забезпечують нормальний розвиток і ріст зубощелепного апарату.

Періоди становлення висоти прикусу.

Тема №3. Методи обстеження пацієнта з зубощелепними аномаліями та деформаціями

- Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.

Клінічне обстеження ортодонтичного хворого. Особливості клінічного обстеження. Вивчення анамнестичних даних: скарги хворого, стан матері в період вагітності (токсикози, інфекційні захворювання, травми, стреси, робота на шкідливому виробництві тощо), перебіг пологів; наявність спадкових захворювань у дитини (складання родоводу); характер вигодовування немовляти, оцінка прорізування зубів; наявність шкідливих звичок у хворого, заповнення історії хвороби.

Вивчення об'єктивних даних ортодонтичного хворого. Визначення конфігурації обличчя (профіль хворого, пропорційність частин обличчя, товщина та положення губ, форма та положення підборіддя.

Огляд порожнини рота. Вивчення анатомічної будови м'яких тканин порожнини рота, прикріплення вуздечок губ та язика, тощо.

Визначення кількості зубів, їх стану та положення відносно зубного ряду. Форма зубних дуг, їх співвідношення в трьох взаємно перпендикулярних напрямках. Фізіологічні та патологічні прикуси, їх загальна морфологічна та функціональна характеристика. Встановлення попереднього діагнозу. Його складові частини.

- Заповнення історії хвороби. Встановлення попереднього діагнозу за даними клінічного обстеження.
- Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.

Антропометричні вимірювання на діагностичних моделях і в порожнині рота. Вивчення розмірів коронкової частини тимчасових і постійних зубів (індекс П. Тона, Долгополової З.І.). Вимірювання ширини зубних дуг за методом А. Пона. Визначення довжини зубних рядів за методом Г. Коркхгауза (індекси А. Пона, Г. Коркхгауза).

Визначення ступеню звуження (розширення), вкорочення (видовження) зубних дуг.

Вимірювання ширини і довжини зубних рядів, розмірів апікального базису за методом Н.Г. Снагіної. Визначення дефіциту місця в зубній дузі для аномалійно розташованого зуба. Вимірювання висоти піднебінного склепіння за методом Г. Коркхгауза, Л.В. Ільїної-Маркосян та ін. Встановлення пропорційності розвитку

зубних сегментів за методом Х.Г. Герлаха. Геометрично-графічний метод вивчення форми зубних дуг Хаулея-Ц.Герберта-Е.Гербста.

- Методи дослідження мовної та дихальної функції.

Ознаки дихання ротом. Вплив порушеного дихання на формування зубощелепного апарату і організму в цілому. Функціональна дихальна проба. Проби на затримку дихання (проба Штанге, проба Генча). Спірометрія, життєва ємкість легень (ЖСЛ) у хворих з зубощелепними аномаліями.

Характеристика мовної функції. Методи вивчення стану функції мови. Методи палатографії: прямий і непрямий. Переваги палатографії при вивченні стану функції мови у хворих з зубощелепними аномаліями та деформаціями. Особливості артикуляційних зон у нормі і при аномаліях прикусу.

- Методи дослідження жувальної функції та ковтання.

Методи дослідження функції жування: статичні; динамічні; електротензодинамометрія за С.І.Трілем, В.П.Вознюком та інші; жувальні проби; мастикаціографія, міотонетрія, електроміографія та інші. Поняття «жувальна сила», «жувальна ефективність», «жувальний тиск», «жувальна потужність».

Особливості типу ковтання, їх характеристика.

Роль ковтання у розвитку зубощелепного апарату. Діагностика порушень ковтання. Функціональна ковтальна проба. Клінічні функціональні проби за Р. Френкелем.

- Антропометричні замірювання голови в трьох взаємоперпендикулярних площинах. Основні антропометричні орієнтири.
- Фотометрія в ортодонції.

Фотометрія голови. Фотознімки голови в профіль і фас.

Основні антропометричні точки та параметри вимірювання. Аналіз фасу і профілю обличчя хворого та пропорційності його частин.

- Рентгенологічні методи обстеження.

Показання до їх використання в ортодонтичній практиці Види рентгенологічного обстеження ортодонтичного хворого.

Прицільні знімки. Знімки в аксіальній проекції.

- Методика проведення ортопантомографії. Особливості зображення об'єкту. Значення в діагностиці зубо-щелепно-лицевих аномалій. Кістковий і зубний вік дитини, їх діагностичне значення.

Методика комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії (МРТ).

- Методики телерентгенографії (пряма та бокова).

Методика проведення телерентгенографії.

Методика профільної та фасної телерентгенографії.

Розшифрування телерентгенограм за А.М. Шварцем, Доунсом, Е.М. Рікетсом та ін. Основні антропометричні орієнтири.

Основні краніо-, гнато- та профілометричні вимірювання. Значення телерентгенографії в диференційній діагностиці зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій, а також в прогнозі ортодонтичного лікування.

Рентгенологічна класифікація зубо-щелепних аномалій, побудована на даних телерентгенографічних досліджень. Основні форми аномалій прикусу: гнатичний

(скелетний), зубо-альвеолярний та змішаний. Роль класифікації у визначенні діагнозу.

- Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.

Існуючі класифікації зубо-щелепних аномалій та деформацій.

Принцип їх побудови, переваги та недоліки, спільності та розбіжності.

Класифікація Е. Енгля (1889), класифікація А.Я. Катца (1939, 1961), класифікація Л.В. Ільїної-Маркосян (1967), класифікація Ю.В. Курляндського (1957), класифікація А.І. Бетельмана (1966, 1965), класифікація Д.А. Калвеліса (1967, 1964), класифікація Х.А. Каламкарова (1972, 1978), класифікація Григор'євої Л.П. (1984), класифікація ВООЗ (Женева, 1968), МКХ - 10.

- Встановлення заключного діагнозу та його складові частини

Тема №4. Основні принципи і методи лікування пацієнтів із зубо-щелепними аномаліями та деформаціями

- Методи лікування ортодонтичних хворих.

Показання до ортодонтичного лікування дітей і дорослих. Методи, які використовуються при лікуванні зубо-щелепно-лицьових аномалій та деформацій.

- Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню.
- Застосування гімнастики мимічних та жувальних м'язів для профілактики та лікування зубощелепних аномалій та деформацій.

Біологічний або функціональний метод. Жувальні і мимічні м'язи як об'єкт функціональної терапії. Профілактичний характер функціонального методу. Його засновники (Поукс, А. Кербітц, Роджерс та інші.). Подальша розробка даного методу в нашій та інших країнах (Бетельман А.І., Р. Френкель, Дуїзингс, Куриленко В.С., Хорошилкина Ф.Я., Нападов М.А.). Комплекс міогімнастичних вправ без апаратів і з апаратами.

- Функціональне навантаження мимічних, жувальних м'язів та м'язів язика за допомогою мовних вправ - логопедична міогімнастика. Комплекс вправ для артикуляційного апарату порожнини рота.

Профілактична направленість і комплексність ортодонтичного лікування. Можливість саморегуляції зубощелепних аномалій. Межі ортодонтичної терапії. Вибір методів лікування з урахуванням віку хворого, ступеню вираженості аномалій. Диспансерні групи.

- Класифікації ортодонтичної апаратури.

Класифікація ортодонтичних апаратів: за принципом дії, за способом і місцем дії, по виду опору, за місцем розміщення, за способом фіксації, за видом конструкції, за призначенням.

- Моделювання базисів знімних ортодонтичних апаратів та способи їх виготовлення з пластмаси.

Особливості конструювання незнімних ортодонтичних апаратів. Принципи дії, основні деталі незнімних ортодонтичних апаратів. Технологія індивідуального та промислового їх виготовлення (для опори та фіксації незнімних апаратів – індивідуальні та стандартні штамповані коронки, кільця, капи, фіксуючі пристрої для дугових ортодонтичних апаратів, замкові пристрої; додаткові опорні та фіксуючі елементи, дуги, принципи). Методи сполучення та обробки металевих деталей.

Основні конструктивні особливості знімних ортодонтичних апаратів, етапи виготовлення, принципи дії, корекція і активування. Деталі внутрішньоротових знімних ортодонтичних апаратів і технологія їх виготовлення. Кламери, їх елементи, групи. Кламери Адамса, стрілоподібні кламери Шварца, вестибулярні та лінгвальні дуги, пружини, важелі, ортодонтичні гвинти.

Етапи виготовлення базисної пластмаси. Метод гарячої та холодної полімеризації, метод лиття та пресування пластмаси.

- Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Опенгейма).

Біомеханіка переміщення зубів в трьох взаємноперпендикулярних площинах. Морфологічні зміни в тканинах пародонту при переміщенні зубів. Теорії перебудови кісткової тканини при апаратурному переміщенні зубів (Флюренса, Кінгслея - Н. Валькгофа, А. Опенгейма).

- Сучасні теорії перебудови тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури.

Роль вчених у розробці і науковому обґрунтуванні процесів перебудови (Калвеліс Д.А., Каламкаров Х.А., Познякова А.І., Райзман С.С. та інш.). Біомеханіка горизонтального переміщення зубів за Калвелісом. Перебудова тканин під впливом вертикального навантаження опорних зубів (Василевська З.Ф.). Морфологічні зміни в піднебінному шві при розширенні верхньої щелепи (Варес Е.Я., Мухіна А.Д., Каламкаров Х.А. та інш.).

Сили, які використовують в ортодонтії. Розподіл сил за А.М. Шварцем та їх характеристика. Обґрунтування використання малих, оптимальних і переривчастих сил при апаратурному лікуванні.

- Особливості перебудови скронево-нижньощелепного суглобу під час ортодонтичного лікування. Сили по А.М. Шварцу.

Морфологічні зміни в скронево-нижньощелепних суглобах при апаратурному переміщенні нижньої щелепи. Особливості перебігу процесів резорбції та аппозиції. Реактивні зміни слизової оболонки порожнини рота при використанні ортодонтичних апаратів.

Тема №5. Аномалії окремих зубів та зубних дуг

- Аномалії окремих зубів.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування аномалій кольору, структури твердих тканин зубів, форми та розмірів зубів. Злиті зуби. Особливості лікування злитих зубів.

- Аномалії кількості зубів. Надкомплектні зуби.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Форми надкомплектних зубів за Бушем. Тактика ортодонтичного лікування при наявності надкомплектних зубів.

Адентія зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування адентії. Підготовка порожнини рота до зубного протезування в осіб з вродженою відсутністю зубів.

- Аномалії прорізування зубів.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика порушень прорізування зубів. Форми ретенції зубів за Ф.Я. Хорошилкіною та В.П. Неспрядько. Види ретенції.

- Аномалії положення зубів.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика вестибуло-букального, орально-лінгвального положення зубів, дистопії, транспозиції, діастеми, тремі, супра- та інфраоклюзії. Види діастем. Особливості лікування поворотів зубів навколо своєї осі у відповідному аспекті. Методи лікування аномалій

- Аномалії зубних дуг.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування звуження та розширення зубних дуг, зубоальвеолярного вкорочення та зубоальвеолярного подовження.

Тема №6. Аномалії прикусу

- Сагітальні аномалії прикусу. Дистальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика дистального прикусу.

Терміни, що застосовуються для характеристики прогнатичних форм прикусу. Етіологічні фактори виникнення дистального прикусу в пренатальному та постнатальному періодах. Роль патологічних пологів, штучного вигодовування, порушеного носового дихання в виникненні дистального прикусу. «Аденоїдний» тип обличчя.

Профілактичні заходи для усунення виникнення прогнатії.

Діагностика дистального прикусу.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки. Поняття «сагітальна щілина» та її значення для клінічних ознак. Морфологічні та функціональні порушення.

Клінічна діагностична проба Ешлера-Бітнера. Аналіз даних діагностичних моделей щелеп, фотографії обличчя, бокової ТРГ для планування та прогнозу лікування хворих з дистальним прикусом.

Комплексне лікування дистального прикусу.

Особливості лікування дистального прикусу в тимчасовому, змінному та постійному періоді прикусу.

Функціональні методи лікування. Апаратурне лікування знімними та незнімними ортодонтичними апаратами. Лікування з видаленням окремих зубів. Хірургічні методи, апаратурно-хірургічні методи. Застосування фізіотерапевтичних заходів.

Роль суміжних спеціалістів для лікування дистального прикусу.

- Сагітальні аномалії прикусу. Мезіальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика мезіального прикусу

Терміни, які застосовуються для характеристики прогенічних форм прикусу. Етіологічні фактори, що сприяють виникненню цієї патології (вроджені та набуті).

Профілактичні заходи виникнення мезіального прикусу.

Діагностика мезіального прикусу.

Фізіологічна та патологічна, несправжня та справжня прогенія. Лицьові та внутрішньоротові ознаки. Морфологічні та функціональні порушення мезіального

прикусу в різні вікові періоди та в залежності від ускладнення аномаліями в інших площинах.

Клінічні діагностичні проби Л.В. Ільїної-Маркосян. Вивчення діагностичних моделей щелеп та фотографій обличчя, аналіз бокових ТРГ, ортопантограм. Поняття «зворотної сагітальної щілини» та її діагностичне значення. Ключ оклюзії при мезіальному прикусі. Роль зубів «мудрості» в появі мезіального прикусу.

Комплексне лікування мезіального прикусу та його прогнозування.

Особливості лікування форм мезіального прикусу в залежності від клінічної картини та віку.

Функціональне, апаратурне, апаратурно-хірургічне, протетичне лікування.

- Вертикальні аномалії прикусу. Глибокий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика глибокого прикусу

Етіологія глибокого прикусу в пренатальному та постнатальному періодах.

Профілактика глибокого прикусу.

Поняття глибоке різцеве перекриття, глибокий прикус, глибокий травмуючий прикус.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки глибокого прикусу. Морфологічні та функціональні порушення.

Клінічні прояви глибокого прикусу в залежності від його поєднання з нейтральним, дистальним або мезіальним прикусом.

Аналіз даних вивчення моделей щелеп пацієнтів з глибоким прикусом, бокових ТРГ голови, ОПТГ, фотографій обличчя в фас та профіль та їх значення для планування лікування.

Комплексне лікування глибокого прикусу.

Основні задачі лікування глибокого прикусу. Особливості лікування в період тимчасового, змінного та постійного періодів прикусу (своєчасне дитяче протезування при втраті тимчасових зубів).

Ортодонтичне лікування глибокого прикусу при виникненні і розвитку сагітальних аномалій прикусу.

Прогноз лікування.

- Вертикальні аномалії прикусу. Відкритий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та діагностика відкритого прикусу.

Класифікації. Фронтальний відкритий прикус (симетричний, асиметричний), боковий (односторонній, двосторонній). Травматичний та рахітичний відкритий прикус. Етіологічні чинники. Профілактика. Роль інфантильного типу ковтання, ротового дихання в виникненні відкритого прикусу.

Лицьові та внутрішньоротові ознаки відкритого прикусу. Морфологічні, функціональні порушення у хворих з відкритим прикусом. Аналіз антропометричних вимірювань, даних фотометрії, ТРГ для встановлення діагнозу.

Комплексні методи лікування відкритого прикусу.

Лікування відкритого прикусу в різні вікові періоди в залежності від його різновиду, ступеня складності та періоду формування. Важливість усунення шкідливих звичок, нормалізації положення язика, губ, нормалізації функції ковтання для успішного лікування.

Особливості ортодонтичного лікування глибокого прикусу знімною та незнімною апаратурою. Комплексне лікування (хірургічне, ортодонтичне, протетичне).

Прогноз лікування та профілактика рецидиву.

- Трансверзальні аномалії прикусу. Перехресний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика, клініка та діагностика.

Терміни, що характеризують перехресний прикус. Класифікації перехресного прикусу.

Етіологія. Лицьові та внутрішньоротові ознаки різних форм перехресного прикусу. Клінічні діагностичні проби за Л.В. Ільїною-Маркосян та Кібкало. Стан скронево-нижньощелепного суглобу при трансверзальних аномаліях. Морфологічні та функціональні порушення.

Комплексне лікування перехресного прикусу.

Лікування перехресного прикусу в залежності від його форми, етіології та віку пацієнта. Роль профілактичних заходів в боротьбі з етіологічними чинниками.

Особливості виготовлення ортодонтичних апаратів для лікування перехресного прикусу.

- Поєднання хірургічних втручань з ортодонтичним лікуванням.
- Закріплення результатів лікування зубним протезуванням.

Тема №7. Дитяче зубне протезування.

- Причини дефектів зубів та зубних рядів у дітей, їх поширеність серед дітей. Цільові профілактичні заходи. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування.
- Конструкції зубних протезів у дітей для відновлення анатомічної форми зубів.

Показання до використання та особливості виготовлення вкладок, штучних коронок і штифтових зубів у дітей. Терміни застосування. Вибір конструкції зубного протезу у дітей з урахуванням віку хворого, ступеню сформованості чи резорбції коренів, стану пародонта. Профілактика ускладнень.

- Заміщення дефектів зубних рядів у дітей та підлітків незнімними конструкціями зубних протезів.

Основні призначення незнімних конструкцій зубних протезів. Показання до використання. Вимоги. Особливості виготовлення. Значення стану тканин пародонту опорних зубів при визначенні конструкції протезу.

Коронка з розпоркою, мостовидні розсувні протези.

- Часткові знімні протези у дітей. Повні знімні протези у дітей.

Показання до виготовлення часткових зубних протезів у дітей та підлітків. Вибір конструкції зубних протезів з урахуванням віку хворого, локалізації та протяженості дефектів зубних рядів, характеру обмеження дефекту та його топографії. Особливості конструювання, способи фіксації, порядок заміни, ускладнення і їх причини. Матеріали, які використовують при виготовленні часткових дитячих протезів і вимоги до них.

Показання до виготовлення повних знімних протезів у дітей, порядок заміни, ускладнення і їх причини. Вимоги до матеріалів, які використовують при виготовленні дитячих повних протезів.

- Особливості ортодонтчного лікування дітей при ускладнених дефектах зубних рядів.

Дефекти зубів і зубних рядів ускладнених і неускладнених зубощелепними аномаліями і деформаціями. Підготовка порожнини рота до зубного протезування: терапевтична, хірургічна, ортодонтчна. Профілактика ускладнених дефектів зубних рядів у дітей.

Тема №8. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.

- Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей. Клініка та лікування вивихів зубів у дітей.

Класифікація травматичних ушкоджень зубів та щелеп у дітей. Діагностика. Причини травми, їх розповсюдженість серед дитячого населення. Особливості травми у дітей. Клініка та ортопедичне лікування вивихів зубів у дітей в залежності від віку дитини, характеру травми і її давнини.

- Клініка та лікування переломів зубів.

Клініка, діагностика та лікування переломів зубів у дітей в залежності від віку дитини, характеру травми і її давнини.

Тема №9. Роль ортодонтчного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя

- Етіологія, патогенез, діагностика і профілактика природжених вад обличчя. Морфологічні і функціональні порушення зубощелепного апарату та організму в цілому. Класифікація вроджених незрощень зубощелепно-лицевої ділянки.
- Ортопедичне лікування вроджених вад розвитку твердого та м'якого піднебіння. Комплексне поетапне лікування дітей з незрощенням верхньої губи, альвеолярного відростка та піднебіння. Роль ортодонтчного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.

Тема №10. Комплексна оцінка стоматологічного статусу ортодонтчного хворого.

- Морфологічні та функціональні вікові особливості розвитку та формування зубощелепного апарату дитини та їх клінічна оцінка. Зміни зубощелепного апарату при ендокринній патології.

Період внутрішньоутробного розвитку, особливості порожнини рота новонародженого, характеристика тимчасового, змінного та постійного прикусу. Функціональна анатомія жувального апарату. Морфологічні та функціональні порушення в зубощелепному апараті, пов'язані з патологією ендокринної системи у людини. Ортодонтчна допомога дитині. Синдроми захворювань, що проявляються у порожнині рота (Шерешевського-Тернера, Аперта-Крузона, Папійон-Лефевра, Олбрайта, Стейнтон-Капдепона).

Характеристика ортогнатичного та патологічних видів прикусів. Класифікація зубощелепних аномалій.

- Методи діагностики зубощелепних аномалій.

Клінічні та додаткові методи обстеження пацієнта із зубощелепними аномаліями та деформаціями. Вивчення діагностичних моделей щелеп в трансверзвльній, сагітальній та вертикальній площинах. Рентгенологічні та фотометричні методи обстеження, функціональні методи. Встановлення попереднього та кінцевого діагнозів. Складання плану лікування. Клінічні діагностичні проби Ешлера-Бітнера, Ільїної-Маркосян та Кіпкало.

- Фізіологічні та біоморфологічні зміни зубощелепного апарату під впливом ортодонтичної апаратури.

Класифікація ортодонтичної апаратури. Вплив ортодонтичної апаратури на тканини пародонта, зміни в скронево-нижньощелепному суглобі під дією ортодонтичних апаратів.

- Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.

Порушення психоемоційного стану, стану шлунково-кишкового тракту, опорно-рухового апарату, дихальної, серцево-судинної систем, при зубощелепних аномаліях. Профілактика їх виникнення.

- Планування ортодонтичного лікування.

Показання до ортодонтичного лікування, визначення вікових показників та вибору ортодонтичних засобів лікування. Комплексні методи лікування (ортодонтичне, терапевтичне, ортопедичне, хірургічне, фізіотерапевтичне, протетичне). Роль суміжних спеціалістів в процесі лікування ортодонтичних пацієнтів: терапевта-стоматолога та хірурга-стоматолога, педіатра, отоларинголога, ендокринолога, психоневролога, спеціалісти з опорно-рухового апарату, лікарі ЛФК.

Визначення ступеня вираження морфологічних та функціональних порушень зубощелепного апарату та важкість їх усунення за методом Зібберта-Малигіна. Вибір плану лікування та конструкції ортодонтичних апаратів в залежності від поведінки пацієнта за P.Herren.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема	Кількість годин	Семестр
1.	Особливості діагностики зубощелепних аномалій та ортодонтичного лікування підлітків та дорослих.	4	1
Всього		4	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин	Семестр
1.	Тема №1. Еволюційний розвиток зубо-щелепного апарату людини.	2	1
2.	Тема №2. Методи обстеження пацієнта з зубощелепними аномаліями та деформаціями.	4	1
3.	Тема №3. Основні принципи і методи лікування пацієнтів із	2	1

	зубо-щелепними аномаліями та деформаціями.		
4.	Тема №4. Аномалії окремих зубів та зубних рядів.	2	2
5.	Тема №5. Аномалії прикусу.	2	2
6.	Тема №6. Дитяче зубне протезування.	2	2
7.	Тема №7. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей.	2	2
8.	Тема №8. Роль ортодонтичного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.	2	2
	Іспит		2
	Всього	18	

ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ теми	Підготовка до практичних занять і підсумкового контролю	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	90
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: Комплексна оцінка стоматологічного статусу ортодонтичного хворого.	30
4.	Підготовка до іспиту	8
	Всього	128

4. Форми контролю

Поточний контроль – протягом освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи, підсумкового контролю.

Форма підсумкового контролю – (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) обирається керівником курсу.

За умов успішного завершення курсу аспірант отримує сертифікат, у якому зазначено назву навчального курсу, відмітка про успішність навчання та кількість кредитів.

5. Перелік теоретичних питань до іспиту

«Еволюційний розвиток зубо-щелепного апарату людини».

1. Ортодонтія- визначення, мета і задачі. Вітчизняні та закордонні вчені, які внесли вклад у розвиток ортодонтії.
2. Розвиток зубо-щелепного апарату во внутрішньо-утробному періоді. Особливості формування твердого піднебіння.
3. Періоди внутрішньо-утробної закладки тимчасових та постійних зубів.
4. Особливості порожнини рота новонародженого і їх значення в процесі формування зубо-щелепного апарату.
5. Морфо-функціональна характеристика тимчасового прикусу.
6. Періоди тимчасового прикусу.

7. Симптом Цілінського і його прогностичне значення.
8. Заклучні площини за L.G. Boume та A.M. Schwars.
9. Морфо-функціональна характеристика змінного періоду прикусу.
10. Морфо-функціональна характеристика постійного прикусу.
11. Фізіологічні та патологічні види прикусів.
12. Ортогнатичний прикус та його характеристика.
13. Ключі оклюзії за Е.Енглеом та Ендрюсом.
14. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей.
15. Особливості будови скронево-нижньощелепних суглобів у дітей, поступове вдосконалення рухів нижньої щелепи.
16. Фактори, що забезпечують ріст та розвиток щелеп.
17. Періоди становлення висоти прикусу.
18. Поняття про «норму» в ортодонції.

«Методи обстеження пацієнтів з зубощелепними аномаліями»

1. Особливості клінічного обстеження пацієнтів з зубо-щелепними аномаліями та деформаціями.
2. Особливості об'єктивного обстеження ортодонтичних хворих.
3. Визначення розмірів коронкової частини тимчасових і постійних зубів.
4. Вимірювання ширини зубних дуг за методом Пона.
5. Визначення довжини зубних рядів за методом Коркхгауза.
6. Вимірювання висоти піднебінного склепіння за методом Коркхгауза.
7. Встановлення пропорційності розвитку зубних сегментів за методом Х.Г.Герлаха.
8. Графічний метод вивчення форми зубних дуг за методом Хаулея-Герберта-Гербста.
9. Вимірювання моделей щелеп за методом Н.Г. Снагіної.
10. Методи проведення прямої та непрямої палатографії.
11. Характеристика мовної функції в нормі та при аномаліях та деформаціях зубощелепного апарату.
12. Вплив порушеного носового дихання на формування зубо-щелепного апарату і організму в цілому.
13. Методика проведення дихальної проби.
14. Особливості типу ковтання, їх характеристика.
15. Роль ковтання у розвитку зубо-щелепних аномалій. Діагностика порушеного ковтання.
16. Клінічні функціональні проби за Р. Френкелем.
17. Методи дослідження жувальної функції.
18. Фотометричні методи дослідження. Основні антропометричні орієнтири.
19. Рентгенологічні методи дослідження зубо-щелепного апарату у дітей. Прицільна і аксіальна рентгенографія зубів, ортопантомографія, телерентгенографія.
20. Розшифрування телерентгенограм за А.М. Аварцем. Краніометричні вимірювання, їх мета, діагностичне значення.

21. Гнатометричні вимірювання за А.М. Шварцем, їх діагностичне значення.
22. Профілометричні вимірювання за А.М. Шварцем, їх діагностичне значення.
23. Роль телерентгенографії в діагностиці і прогнозуванні результатів ортодонтичного лікування.
24. Класифікації зубо-щелепного-лицевих деформацій і аномалій за Е.Н. Енгле
25. Класифікації зубо-щелепного-лицевих деформацій і аномалій за Д.А. Калвелісом, А.І. Бетельманом.
26. Переваги класифікації зубо-щелепного-лицевих деформацій і аномалій, запропонованої ВОЗ.

«Основні принципи і методи лікування пацієнтів із зубо-щелепними аномаліями та деформаціями».

1. Класифікації ортодонтичної апаратури.
2. Функціонально-діюча ортодонтична апаратура, її характеристика та призначення.
3. Функціонально-направляюча ортодонтична апаратура, її характеристика та призначення.
4. Механічно діюча апаратура, її характеристика та призначення.
5. Ортодонтичні апарати комбінованої дії, її характеристика та призначення.
6. Морфологічні зміни в тканинах пародонту при переміщенні зубів.
7. Теорія перебудови кісткової тканини при апаратурному переміщенні зубів Флюренса.
8. Теорія перебудови кісткової тканини при апаратурному переміщенні зубів Валькгофа-Кінгслея.
9. Теорія перебудови кісткової тканини при апаратурному переміщенні зубів Оппенгейма.
10. Сучасна теорія перебудови кісткової тканини зуба Д.А. Калвеліса.
11. Біомеханіка горизонтального переміщення зубів за Д.А. Калвелісом.
12. Морфологічні зміни в піднебінному шві при розширенні верхньої щелепи.
13. Сили, які використовують в ортодонтії. Обґрунтування застосування.
14. Розподіл сил за А.М. Шварцем та їх характеристика.
15. Морфологічні зміни в СНЩС при апаратурному переміщенні нижньої щелепи.
16. Основні принципи і методи ортодонтичного лікування зубо-щелепних аномалій та деформацій.
17. Характеристика біологічного методу лікування.
18. Характеристика апаратурного методу лікування.
19. Характеристика хірургічних методів лікування.
20. Фізіотерапевтичні методи лікування ортодонтичних хворий, показання до застосування.
21. Основні методи профілактики виникнення зубо-щелепних аномалій та деформацій.
22. Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню.
23. Диспансеризація дітей дошкільних дитячих закладів за групами ризику.
24. Роль спадковості, шкідливих звичок, стану ЛОР-органів на виникнення ортодонтичної патології.

«Аномалії окремих зубів».

1. Класифікації аномалій окремих зубів.
2. Причини виникнення аномалій кольору зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
3. Аномалії форми зубів. Етіологічні чинники виникнення. Диференційна діагностика з анатомічними варіантами норми.
4. Шилоподібні зуби. Етіологія виникнення, клініка, лікування.
5. Злиті зуби. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
6. Типи злиття зубів. Особливості ортодонтичного лікування.
7. Вплив зливних зубів на процес формування зубних дуг і прикусу.
8. Надкомплектні зуби. Клінічна та рентгенологічна діагностика. Тактика ортодонтичного лікування.
9. Адентія. Класифікація. Діагностика. Внутрішньоротові та позаротові ознаки при множинній та повній адентії.
10. Методи лікування адентії.
11. Причини порушення процесу прорізування зубів. Види і форми ретенції.
12. Способи виведення зубів із ретенції. Показання до їх використання.
13. Класифікації аномалій положення окремих зубів. Етіологія, патогенез.
14. Тортооклюзія. Етіологія, патогенез. Особливості лікування.
15. Діастеми. Клініко-рентгенологічна класифікація. Причини виникнення.
16. Лікування діастем. Конструктивні особливості знімних та незнімних апаратів, які використовуються для лікування діастем.
17. Вестибулярне положення зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
18. Піднебінне положення зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
19. Скупченість зубів. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
20. Показання до серійного видалення зубів.
21. Особливості лікування дістопій та транспозицій зубів.
22. Аномалії зубних дуг. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.

«Аномалії прикусу».

1. Роль патології верхніх дихальних шляхів і рахіту в розвитку деформацій прикусу, методи їх профілактики.
2. Роль штучного годування в розвитку аномалій прикусу.
3. Шкідливі звички у дітей, їх роль в патогенезі зубо-щелепних деформацій.
4. Ендогенні та екзогенні фактори, які негативно впливають на розвиток зубо-щелепного апарату.
5. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування дистального прикусу в тимчасовому періоді.
6. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування дистального прикусу в змінному періоді. Ефективність використання стимулюючої терапії.
7. Особливості ортодонтичного лікування дистального прикусу в постійному періоді у дітей і дорослих. Можливі ускладнення. Показання до видалення зубів і інших хірургічних втручань.

8. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування мезіального прикусу в тимчасовому періоді. Роль спадковості у виникненні даної аномалії.
9. Клініко-рентгенологічні форми мезіального прикусу. В яких класифікаціях вони відображені. Особливості лікування даної аномалії в змінному періоді прикусу.
10. Особливості ортодонтичного лікування мезіальних форм прикусу в постійному періоді у дітей та дорослих. Показання до хірургічних втручань.
11. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування глибокого прикусу у тимчасовому періоді. Особливості лікування.
12. Клініко-рентгенологічні форми глибокого прикусу. В яких класифікаціях вони відображені. Переваги апаратного методу лікування в змінному періоді прикусу.
13. Особливості лікування глибокого прикусу в постійному періоді у дітей та дорослих.
14. Етіологія, патогенез, клініка, профілактика, діагностика і лікування відкритого прикусу у тимчасовому періоді. Роль нормалізації носового дихання у прогнозі ортодонтичного лікування.
15. Клініко-рентгенологічні форми відкритого прикусу, їх діагностика, лікування у змінному періоді.
16. Особливості лікування відкритого прикусу в постійному періоді. Тактика лікування у дітей і дорослих. Показання до хірургічних втручань.
17. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування перехресного прикусу в тимчасовому періоді.
18. Класифікації, в яких відображені перехресні форми прикусу. Значення клінічних діагностичних проб.
19. Особливості лікування перехресного прикусу в постійному періоді.
20. Клінічно-діагностичні проби Ешлера-Бітнера. їх значення.
21. Клінічно-діагностичні проби Л.В. Ільшої-Маркосян. їх значення.
22. Хірургічні втручання в комплексному лікуванні ортодонтичних хворих.
23. Методи стимуляції ортодонтичного лікування (хірургічні, фізіотерапевтичні, біологічні), їх суть, вікові показання.

«Дитяче зубне протезування».

1. Причини дефектів зубів і зубних рядів у дітей, їх діагностика і класифікація (Х.Н. Шамсієва, Е.Ю. Симановської, Т.В. Шарової, Л.М. Демнера, З.С. Василенко і С.І. Тріля).
2. Клініка, діагностика та лікування дефектів коронкової частини зуба у дітей. Рациональні конструкції зубних протезів.
3. Методи протезування дефектів коронкової частини тимчасових зубів, показання до їх використання.
4. Анатомічні та функціональні зрушення в жувальному апараті дітей при утворенні дефектів зубів і зубних рядів та їх наслідки.
5. Методи ортопедичного лікування при повній відсутності коронкової частини постійних зубів у дітей. Можливі помилки та їх наслідки.
6. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування. Концепції вчених, щодо доцільності виготовлення зубних протезів у дітей.
7. Показання, протипоказання до заміщення дефектів зубних рядів у дітей незнімними конструкціями протезів.

8. Особливості заміщення дефектів зубних рядів у дітей знімними конструкціями протезів.
9. Повна відсутність зубів у дітей, її причини. Показання до використання повних знімних протезів, особливості їх конструювання, способи фіксації, строки заміни.
10. Вплив знімних протезів на тканини протезного поля і пародонт, захворювання слизової оболонки порожнини рота, викликані протезами, їх лікування.
11. Особливості протезування ускладнених дефектів зубних рядів у дітей.
12. Особливості комплексного ортопедичного лікування дітей з адентією.
13. Травма зубів і щелеп у дітей, класифікації, етіологія, діагностика, тактика лікування.
14. Травматичні ушкодження зубів у дітей. Особливості їх клініки і діагностики. Тактика лікування. Строки ортопедичних втручань.
15. Клінічні особливості переломів верхньої щелепи у дітей та їх ортопедичне лікування.
16. Ортопедичне лікування дефектів верхньої щелепи у дітей після часткової її резекції у зв'язку зі злякисними новоутвореннями.
17. Механізм зміщення відламків нижньої щелепи при однобічному ментальному переломі, методи їх ортопедичного лікування у дітей.
18. Механізм зміщення відламків нижньої щелепи при двобічному переломі в ділянці куга та особливості їх ортопедичного лікування у дітей.
19. Механізм зміщення відламків нижньої щелепи при двобічному ментальному переломі, ортопедичне лікування їх у дітей.
20. Вроджені вади зубо-щелепної ділянки, їх причини, діагностика, класифікація.
21. Морфологічні і функціональні зрушення в зубощелепному апараті при незрощення верхньої губи, альвеолярного паростка, твердого і м'якого піднебіння.
22. Характеристика різних конструкцій обтураторів і показання до їх використання у дітей з незрощеннями верхньої губи, альвеолярного паростка, твердого і м'якого піднебіння.
23. Клініко - лабораторні етапи виготовлення апаратів Андресена- Гойпля.
24. Конструктивні особливості, принцип дії, показання до використання.
25. Клініко-лабораторні етапи виготовлення апаратів Френкеля 1-4 типів, їх конструктивні особливості, принцип дії, показання до використання.
26. Морфологічні та функціональні порушення в зубо-щелепному апараті, пов'язані з патологією ендокринної системи у людини.
27. Конструктивні особливості і принцип дії брекет - систем.
28. Вибір методів лікування ортодонтичних пацієнтів з урахуванням типу поведінки та складності лікування.
29. Визначення ступеню труднощів лікування.
30. Запобігання можливих ускладнень при ортодонтичному лікуванні.
31. Причини виникнення рецидивів ортодонтичної патології.
32. Визначення ступеня прояви морфологічних та функціональних порушень в зубо-щелепному апараті і труднощі ортодонтичного лікування.
33. Планування ортодонтичного лікування з урахуванням контакту хворого з лікарем (1-4 типи пацієнтів, залежно від поведінки).

6. Практичні навички

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
2. Запропонувати план ортодонтичного лікування.
3. визначити потребу в терапевтичній, хірургічній, ортодонтичній допомозі під час стоматологічного обстеження дітей та підлітків та скласти послідовність маніпуляцій.
4. визначити показання до вибору комплексного лікування ортодонтичного хворого.
5. визначити ступінь складності ортодонтичного лікування.
6. припасувати та здати ортодонтичний апарат або дитячий протез.
7. провести корекцію та активацію ортодонтичного апарату.
8. припасувати і зафіксувати незнімні та незнімні конструкції дитячих зубних протезів.
9. провести стимуляцію ортодонтичного лікування.
10. провести вибіркоче пришліфування зубів.
11. скласти план профілактичних заходів по попередженню виникнення ортодонтичної патології.
12. визначити групу ризику виникнення ортодонтичної патології.
13. моделювати базис знімного ортодонтичного апарату.
14. розпізнавати синдроми захворювань ендокринної системи, що проявляється у порожнині рота.
15. надати ортодонтичну допомогу дітям з травмами зубів і щелеп в залежності від віку дитини, характеру травми і її давності.
16. провести ортодонтичне лікування дітям з ускладненими дефектами зубних рядів.
17. надати ортодонтичну допомогу при незрощенні верхньої губи та альвеолярного паростка.

7. Перелік тем для індивідуальних завдань

- Розробка нових підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату.
- Механізми впливу хвороботворних факторів на стоматологічний статус осіб із соматичною патологією, шляхи їх корекції та блокування.
- Обґрунтування методів профілактики та лікування пацієнтів із зубо-щелепними аномаліями в залежності від їх конституціонального типу та фізичного розвитку.
- Відновлення стоматологічного здоров'я у пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями та їх реабілітація.
- Удосконалення методів корекції функціональних порушень зубощелепного апарату у динаміці і після ортодонтичного лікування дітей і дорослих
- Корекція порушень естетики обличчя у динаміці комплексного ортодонтичного лікування
- Комплексне лікування зубощелепних деформацій у дорослих пацієнтів із дефектами зубних рядів

8. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Фліс П. С. Технологія виготовлення ортодонтичних та ортопедичних конструкцій у дитячому віці: підручник / П. С. Фліс, А. З. Власенко, А. О. Чупіна. – К. : Медицина, 2013. – 255 с. : іл., табл.
2. Куроедова В.Д., Рейнхардт Р. Роль моделей челюстей в ортодонтическом лечении, 2009, 44 с.
3. Ракоши Т., Грабер Т.М. Зубо-альвеолярное и челюстно-лицевое ортодонтическое лечение– Львов : ГалДент, 2012. – 398 с.
4. Лютер Ф., Нельсон-Мун З. Ортодонтические ретейнеры и съёмные ортодонтические аппараты. Принципы конструкции и применения. – Львов : ГалДент, 2013. – 179 с.
5. Ноар Джозеф Практическая ортодонтия. Руководство по коррекции окклюзии Львов : ГалДент, 2015. – 104 с.
6. Коусли Ричард Р. Дж. Клинический справочник по ортодонтическим мини-имплантатам / Ричард Р. Дж. Коусли ; научные редакторы : М. С. Дрогомирецкая, М. М. Угрин. – Львов : ГалДент, 2014. – 184 с.
7. Руководство по ортодонтии под редакцией Хорошилкиной Ф.Я., Москва, Медицина, 1999.
8. Фліс П.С. Ортодонтія. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 308 с.
9. Посібник з телерентгенографії пі редакцією проф..Фліса П.С. Львів, 2000
10. Шарова Г.В., Рогожинская Г.И. Ортопедическая стоматология детского возраста М. «Медицина», 1991. 289 с.
11. Хорошилкина Ф.Я. и соавт. Ортодонтическое и ортопедическое лечение аномалий прикуса, обусловленных врожденными несращением в челюстно-лицевой области. Кишинев, Штинца, 1989.
12. Персин Л.С. Ортодонтия М.: ОАО «Медицина», 2004
13. Хорошилкина Ф.Я. Ортодонтия. (Дефекты зубов, зубных рядов, аномалии прикуса, морфофункциональных нарушений в челюстно-лицевой области и их комплексное лечение). Москва: ООО «Медицинское информационное агентство», 2006. — 544 с.

Додаткова література.

1. Джон Беннетт, Ричард Маклоулин Механика ортодонтического лечения. , Львов: ГалДент, 2001, 265 с.
2. Шмут Г.П.Ф., Холтгрейв Э.А., Дрешер Д. Практическая ортодонтия. Львов: ГалДент, 1999, 208 с.
3. Ричард Маклафлин, Джон Беннетт, Хуго Тревизи Систематизированная механика ортодонтического лечения. Львов: ГалДент, 2005, 324 с.
4. Стефан Вильямс Концептуальная ортодонтия. П. Рост и ортопедия. Львов: ГалДент, 2006. - 200 с.
5. Кларк У.Дж. Ортодонтическое лечение парными блоками. Москва: МЕДпресс-информ, 2007. - 384с.

6. Проффит Уильям Р. Современная ортодонтия Москва: МЕДпресс-информ, 2006. - 560с
7. Франк Нетцель, Кристиан Шульц. Практическое руководство по ортодонтической диагностике. Львов: ГалДент, 2006. - 176 с.
8. В.И. Шульженко, А.Ф. Верапатвелян Хирургические и ортодонтические мероприятия в комплексной реабилитации детей со сквозным несращением губы и неба. СПб: ООО "МЕДИ издательство", 2007. - 176 с.
9. Нанда Р. Биомеханика и эстетика в клинической ортодонтии. Москва: МЕДпресс-информ, 2009. — 388 с.
10. Деклан Миллет, Ричард Уэлбери Решение проблем в ортодонтии и деской стоматологии. Москва: МЕДпресс-информ, 2009.
11. Р.А. Фадеев, А.В. Кузакова. Клиническая цефалометрия. Учебное пособие по диагностике в ортодонтии. СПб.: ООО «МЕДИ издательство», 2009. — 64 с.
12. Экерман М.Б. Ортодонтическое лечение. Теория и практика. 2010. - 160 с.